

Aan de raad van de gemeente Olst-Wijhe.

Oordeelsvormende raadsbijeenkomst d.d. 5 oktober 2026 agendapunt 4

<i>Portefeuillehouder</i>	Wethouder Herman Engberink
Zaaknummer	55530-2026
Datum B&W-besluit	15 september 2026

Onderwerp
Voorstel tot standpunt aanvullende financiering
toekomstige streekomroep

BIJLAGEN:
Ledenbrief VNG: Wet versterking lokale omroepen

AANLEIDING

Naar verwachting treedt op 1 november 2026 de Wet versterking lokale omroepen in werking. De aangekondigde wetswijziging betekent een wijziging van lokale omroepen naar streekomroepen, die meerdere gemeenten bedienen. Olst-Wijhe vormt in het nieuwe stelsel samen met Raalte en Deventer één streek. De instandhoudings- en financieringsplicht van gemeenten voor de eigen lokale omroep verdwijnt en gaat over naar het Rijk. De bijdrage hiervoor wordt uit het gemeentefonds genomen. De enige formele taak die voor gemeenten overblijft is dat de gemeenteraad iedere 5 jaar een advies geeft welke streekomroep een aanwijzing als lokale publieke omroep moet krijgen. In 2027 kunnen omroepen een aanwijzing aanvragen om in 2028 te starten. De streekomroepen moeten journalistiek aanbod verzorgen in het gehele verzorgingsgebied en aandacht besteden aan alle aangesloten gemeenten. Hiervoor wordt momenteel landelijk een concessiebeleidsplan uitgewerkt wat na vaststelling van de wet wordt gepubliceerd.

De minister van OCW stelt dat het rijksbudget (van € 31 miljoen) voldoende is voor de wettelijke (journalistieke) basistaken van de streekomroep. In antwoord op vragen van de Tweede Kamer geeft ze aan bij de financiering van de basistaken in elk geval geen rekening te houden met financiering door gemeenten. Omdat gemeenten geen wettelijke instandhoudings- en financieringsplicht meer hebben voor de streekomroep is gemeentelijke financiering in beginsel niet meer nodig. Gemeentelijke financiering is hoogstens aanvullend en nooit voorwaardelijk voor de uitvoering van de wettelijke omroepertaak. De omroepsector stelt zich echter op het standpunt dat het rijksbudget onvoldoende is voor de gewenste kwaliteitsslag van de streekomroep en heeft daarom een dringend beroep op gemeenten gedaan om wel aanvullend te financieren. In november 2026 zal de VNG namens het ministerie van OCW een uitvraag doen onder gemeenten om te inventariseren of gemeenten voornemens zijn om de streekomroepen aanvullend te financieren.

Gemeenten kunnen er wel voor kiezen om aanvullend bij te dragen aan de uitvoering van de publieke mediaopdracht. Omdat staatssteun door gemeenten moet worden voorkomen, gelden hiervoor duidelijke voorwaarden. Een amendement van de Tweede Kamer maakt het mogelijk dat gemeenten ook tijdens de 5-jarige aanwijzingsperiode kunnen besluiten tot aanvullende financiering. Dit besluit moet uiterlijk op 1 augustus van het jaar voorafgaand aan de financiering worden genomen en geldt voor het volledige verzorgingsgebied van de streekomroep. Gemeenten kunnen daarbij kiezen voor 1 of meerdere jaren. Omdat de eerste aanwijzingsperiode start op 1 januari 2028, kan deze mogelijkheid voor het eerst worden toegepast voor financiering in 2029. Dit geeft gemeenten de gelegenheid eerst ervaring op te doen met het functioneren van de streekomroep voordat zij besluiten over een eventuele aanvullende bijdrage.

BEOOGD RESULTAAT

Het ministerie van OCW verzoekt de VNG om in november een uitvraag te doen onder gemeenten over hun voornemen tot wel of geen extra financiering voor de omroepen. Hiermee wordt tegelijkertijd duidelijkheid gecreëerd voor de omroepen alvorens zij besluiten een aanwijzing aan te vragen.

Overwogen scenario's

De gemeente kan kiezen voor:

1. Het verlenen van een subsidie op grond van de Wet versterking lokale omroepen.
2. Het verlenen van een subsidie op basis van eigen regelgeving.
3. Het verlenen van een opdracht.
4. Vooraf geen aanvullende financiering op grond van de Wet versterking lokale omroepen verlenen.

KADER

De huidige subsidie afspraken met de lokale omroep vallen binnen de Subsidieregeling voor Secundaire Voorzieningen gemeente Olst-Wijhe 2026. De betreffende artikelen zullen na inwerkingtreding van de Wet versterking lokale omroepen per 1 januari 2028 vervallen.

ARGUMENTEN

1.1 Er is geen wettelijke plicht tot aanvullende financiering.

Na de wetswijziging heeft de gemeente niet langer een wettelijke plicht tot instandhouding en financiering van de lokale omroep. Deze taak wordt belegd bij het Rijk. Het ministerie van OCW stelt dat het rijksbudget voldoende is voor de wettelijke (journalistieke) basistaken van de streekomroep.

1.2 Financiële onzekerheid.

Het Rijk doet een uitname uit het gemeentefonds ter hoogte van het normbedrag dat gemeenten geacht werden te besteden aan de omroep. Als gemeenten besluiten de streekomroep aanvullend te financieren, moeten ze dat zelf bekostigen. Dat maakt de kans klein dat het Rijk deze financiering later voor zijn rekening zal nemen. De streekomroep zal dan naar verwachting voor langere tijd op aanvullende gemeentelijke financiering rekenen. Daarbij staat de gemeente Olst-Wijhe momenteel voor een bezuinigingsopgave.

1.3 Onduidelijkheid over behoefte of noodzaak.

Op dit moment is het niet bekend welke omroep vanaf 2028 de streekomroep zal zijn en of de betreffende partij een behoefte aan extra financiering zal hebben. In het huidige stelsel heeft de gemeente Olst-Wijhe de afgelopen jaren geen aanleiding gezien om de lokale omroep extra financiering toe te kennen (m.u.v. indexering). De huidige lokale omroep die mogelijk straks de streekomroep zal worden heeft de afgelopen jaren reeds extra bijdragen voor professionalisering ontvangen van het Stimuleringsfonds voor de Journalistiek.

1.4 De bijdrage wordt niet alleen binnen de eigen gemeente besteed.

De financiering is bestemd voor de lokale publieke mediaopdracht van de streekomroep voor het hele verzorgingsgebied. De subsidie komt dus niet alleen ten goede aan de gemeente zelf. De voorwaarden die de gemeente kan stellen, mogen ook niet specifiek op de eigen gemeente betrekking hebben.

1.5 Extra financiering is ook op een later moment mogelijk.

Het is mogelijk om op een later moment in te stappen of op basis van eigen regelgeving subsidie of een opdracht te verlenen.

2.1 De raad kan nu duidelijkheid geven aan de lokale omroepen.

Door vooraf duidelijkheid te geven weten omroepen al voor het aanvragen van de aanwijzing waar ze aan toe zijn. Ook is het duidelijk dat er geen sprake zal zijn van ongeoorloofde staatssteun.

3.1 Er kan voldaan worden aan de uitvraag van de VNG.

In november zal de VNG namens het ministerie van OCW een uitvraag doen.

RISICO'S

1.1 Herziening in het eerste jaar is lastig.

OCW stelt dat het rijksbudget voldoende is voor de wettelijke (journalistieke) basistaken van de streekomroep. Bij de start van de nieuwe streekomroep zou kunnen blijken dat een extra bijdrage wel nodig of wenselijk is. Bij het verlenen van subsidie of een opdracht moet goed gecontroleerd worden dat er geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun. Indien andere subsidiemogelijkheden of een opdracht geen oplossing blijken, kan de gemeente in dat geval pas met ingang van het volgende kalenderjaar extra financiering verlenen.

DRAAGVLAK EN PARTICIPATIE

Onderwerp Besluit tot standpunt aanvullende financiering toekomstige streekomroep

De raad van de gemeente Olst-Wijhe;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 15 september 2026,

gelet op Wet versterking lokale omroepen

besluit:

1. Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Wet versterking lokale omroepen geen aanvullende financiële bijdrage toe te kennen aan de toekomstige streekomroep.
2. Het standpunt via de VNG aan te leveren ten behoeve van de landelijke uitvraag.

Aldus besloten in de openbare raadsvergadering d.d.

De raad voornoemd,
de griffier

de voorzitter

Anne-Marie Holleman

Sietske Poepjes